

mgr. Michał Sarna

Rzeszów 27.08.2020 r.

miejsce pracy:

**Uniwersytet Rzeszowski
ul. Tadeusza Rejtana 16C
35-310 Rzeszów**

Streszczenie pracy doktorskiej

pod tytułem :

Zdolności motoryczne i cechy somatyczne a osiągnięcia szkolne uczniów rzeszowskich gimnazjów.

Występowanie bezpośrednich zależności między cechami somatycznymi, motorycznymi oraz czynnikami społeczno-ekonomicznymi a osiągnięciami szkolnymi nie jest jednoznaczne. Część badaczy wskazuje, że lepsze osiągnięcia w nauce prezentują uczniowie bardziej zaawansowani w rozwoju fizycznym i motorycznym oraz z lepszą sytuacją socjoekonomiczną rodziny, inni zaś nie potwierdzają tej zależności. Występowanie tego rodzaju zjawiska może być widoczne w największym stopniu w przypadku dzieci i młodzieży w wieku gimnazjalnym (wiek 13-15 lat). Okres nauki w gimnazjum pokrywa się w dużej mierze z czasem dojrzewania płciowego, który uznawany jest przez wielu badaczy za bardzo interesujący, ze względu na tempo oraz gwałtowność przemian w nim zachodzących.

Celem pracy była próba poszukiwania grupy czynników wyodrębnionych z pośród komponentów morfologicznych i mięśniowo-motorycznych, które sprzyjały by osiągnięciu przez uczniów wysokich ocen szkolnych. Badania przeprowadzono w roku szkolnym 2014/2015 na grupie 118 uczniów (58 dziewcząt i 60 chłopców) uczęszczających do gimnazjum. U badanych wykonano podstawowe pomiary antropometryczne, zbadano skład ciała za pomocą analizatora składu ciała TANITA oraz przeprowadzono testy sprawności motorycznej. Dodatkowo zgromadzono dane odnośnie ocen szkolnych uzyskanych z przedmiotów humanistycznych oraz ścisłych, a także wyników egzaminu gimnazjalnego z części humanistycznej, ścisłej oraz językowej.

Przeprowadzone badania wykazały, że w porównaniu z chłopcami dziewczęta prezentowały wyższy poziom ocen szkolnych z przedmiotów humanistycznych oraz ścisłych. Dodatkowo populacja dziewcząt zanotowała wyższe oceny końcowych wyników z

egzaminów gimnazjalnych. Przeprowadzona analiza wykazała także, że im wyższa zawartość tkanki tłuszczowej w organizmie wśród chłopców tym wyższe oceny z przedmiotów humanistycznych. W przypadku dziewcząt zaobserwowano, iż wraz ze wzrostem wysokości ciała zwiększa się średnia ocen z przedmiotów humanistycznych oraz ścisłych. Zauważono także, że wielodzietność w rodzinie sprzyja wyższym końcowym osiągnięciom szkolnym, a wyższym umiejętnościom z zakresu nauk humanistycznych oraz ścisłych towarzyszy wyższy poziom w zakresie zdolności wytrzymałościowych.

mgr Michał Sarna